

אין לטראמפ ברירה מלבד ניצחון בסוגיית הורמוז

written by מאיר בן שבת | 12.07.2026

"הורמוז ייפתח רק לפי הסדרים איראניים, אם וושינגטון תתקוף, היא תיפגע חזרה" – כך הבטיח יו"ר הפרלמנט האיראני, מוחמד בקר קאליבאף בשבוע שעבר. בינתיים, לאחר סבב שלישי של תקיפות ופגיעה בלמעלה מ-300 מטרות בשטחה, איראן מתבצרת בעמדתה. אמנם היא טרם ענתה להצעה העומאנית לפתוח את הנתיב המרכזי לתנועה-חופשית, אך ראשיה חוזרים ומבהירים: מה שהיה בהורמוז לפני המלחמה, לא ישוב להיות עוד לעולם.

קשה לחזות לאן יתפתחו הדברים. כמו בטהרן גם בווינגטון לא מעוניינים לחדש את המלחמה. שני הצדדים מודעים לכך ומותחים את החבל בתקווה שלא יקרע. במזרח התיכון, כך גם הם יודעים, קשה לשלוט בספירלת המהלומות.

ההסלמה המילולית, אמנם כבר לא מהווה סימן בפני עצמה, אך היא משקפת את האווירה הכללית. האיומים המפורשים להרוג את הנשיא האמריקני, הוסיפו לעימות האסטרטגי מימד של מאבק אישי, חריף ורווי יצרים. הם גם הבהירו לטראמפ שהסיפור עם איראן רחוק מסיום. גם אם הוא ממשיך להעדיף הסכם רע, על פני "מלחמה טובה", העדפה זו כבר אינה מובהקת כבעבר.

מבחינתו של דונלד טראמפ, לפחות לפי הכרזתו בשולי פסגת נאט"ו, הסכם הפסקת האש עם איראן הסתיים. בתדרוכים שיצאו מהבית הלבן מאוחר יותר, נוספו המילים: "לפחות באופן זמני". גם האיראנים שמו לב. חושיו העסקיים של הנשיא האמריקני מזהירים אותו מפני מחיריה של התקפלות. הרווח העיקרי שהוא ציפה לקבל מ"מזכר ההבנות" היה בנושא הורמוז. הוא יודע שכניעה לתכתיב האיראני, לא תסיים את המשבר ורק תגביר את תאבוננו של המשטר הקיצוני. אם כך הדברים סביב מזכר ההבנות הזמני, אפשר רק לדמיין איך ייראה המשא ומתן על סוגיות הגרעין המורכבות. אם כבר עכשיו האיראנים מנצלים את בחירות האמצע, אפשר להעריך כיצד הם יתנהגו ככל שנתקרב אליהן.

על כל פנים, רף הפעולות הקינטיות והתגובות להן, במגמת עליה. בינתיים – זוהי הסלמה מבוקרת. שני הצדדים בוחרים בקפידה את המטרות. העלאת רף התגובה מצד איראן נעשית באופן מדוד ובהלימה להסלמה האמריקנית. התקיפות ממוקדות במדינות שעונות לשלושה קריטריונים: מסייעות לצבא ארה"ב, לא יגיבו בעצמן על התקיפה ויפעילו לחץ על האמריקנים להגיע לפשרה. ישראל – לא עונה להגדרות הללו.

בטהרן מעריכים שהאמריקנים לא מעוניינים כרגע שישראל תהיה מעורבת בלחימה, כדי שלא יאבדו את השליטה על גובה הלהבות. הם גם מניחים שישראל תגיב אם תותקף. לכן הם

מאיימים בתקיפתה אם יותקפו תשתיות איראניות. הם מניחים שהאמריקאים קלטו את המסר ויעדיפו לוותר על תקיפת תשתיות, כדי להשאיר את ישראל מחוץ ללחימה. לפחות כרגע.

גישתה של טהראן לא מותירה לנשיא טראמפ ברירה אחרת מלבד שבירת ההתנגדות האיראנית בסוגיית הורמוז. אפשר להעריך שהדרך שתועדף עליו, לפחות עד בחירות האמצע, תכלול שילוב של לחץ כלכלי עם לחץ צבאי בעוצמה קבועה או מסלימה, אך בתוך גבולות ברורים. קשה לדעת אם יהיה די בכך כדי לכופף את ידי המשטר בטהראן עוד לפני בחירות האמצע. מה שברור הוא כי מדיניות כזו תסייע להחלשתו ותאותת על נחישות וושינגטון גם לקראת המו"מ על סוגיות הגרעין, כשיגיע זמנו.

אשר לישראל -הדילמה המיידית של הדרג המדיני נוגעת דווקא לזירת לבנון: איך להמשיך את פעילותינו בה מבלי לחדש את הזיקה בינה לבין ההתפתחויות עם איראן ומבלי שהקולר על קריסת מזכר-ההבנות יתלה בצווארה של ישראל.

באשר ללחימה עם האיראנים ² הנחת העבודה שצריכה להדריך את כל הגורמים בישראל היא שבמוקדם או במאוחר היא תצורף או תצטרף למערכה. נכון לנצל את הזמן כדי לחזק את הברגים ולשפר את המוכנות. בהגנה וגם בהתקפה.

פורסם בישראל היום, בתאריך 13 ביולי 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.